

Luonnonsuojelulain 89 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lajin osien maastavientiä

Hakija

Helsingin yliopisto, Lammin biologinen asema / Janne Sundell

Asia

Lupahakemus kynäjalavan kairauslustonäytteiden maastavientiin Hämeenlinnasta Saksaan tutkimustarkoituksessa.

Hakemus

Helsingin yliopiston Lammin biologinen asema ja sen tutkimuskumppani Institute of Botany and Landscape Ecology, University of Greifswald, Saksa, hakevat lupaa poiketa lajin suojelumääräyksistä ja ottaa kairauslustonäytteitä kynäjalavista (*Ulmus laevis*) Pirkanmaalla (Pirkanmaan ELY-keskus) ja Hämeessä (Hämeen ELY-keskus) sekä kuljettaa näytteet Saksaan analysoitaviksi (Varsinais-Suomen ELY-keskus).

Kyseessä on Euroopanlaajuinen tutkimushanke, jossa tutkitaan kynäjalavan kasvua erilaisissa ilmastoissa. Suomi on erityisen tärkeä tutkimusalue, koska täällä kynäjalava elää sen esiintymisen pohjoisosassa. Hanketta rahoittaa ILTER (International Long-Term Ecological Network) ja se on nimeltään ElmNet.

Tarkoitus on ottaa näytteitä maksimissaan 15 puuyksilöstä kummaltakin alueelta. Kairausnäyte otetaan rinnankorkeudelta yli 50-vuotiaista puista 5 mm läpimittaisella lustokairalla. Kairausreikää ei käsitellä näytteenoton jälkeen, koska on havaittu, että puun omat vahingonestomekanismit toimivat parhaiten, kun reikää ei tukita mitenkään. Kairausreiän tukkiminen voi nimittäin johtaa sienitaudeille otollisiin lämpö- ja kosteusolosuhteisiin kairanreiässä. Luvan antajan vaatimuksesta voidaan kuitenkin ryhtyä heidän vaatimiin jälkitoimenpiteisiin reiän käsittelyssä ja käyttää esim. kaupallisia puiden haavanhoitotuotteita. Lustokaira puhdistetaan alkoholilla jokaisen näytteenoton jälkeen. Kairauksen aiheuttama vahinko puuyksilölle on pieni verrattuna luonnollisiin syihin kuten myrskyvahinkoihin. Tämä yhdessä suhteellisen pienen näyttemäärän kanssa vaikuttaa siihen, ettei näytteenotto vaaranna lajia tai sen suojelutasa. Näytteiden ottoon pyydetään lupa maanomistajilta.

Näytteenotto on suunniteltu tapahtuvaksi syyskuussa 2025. Mikäli logistisista syistä näytteenottoa ei saada tehtyä vuonna 2025 toivotaan luvan kestoksi 1.7.2025-1.10.2026.

Näytteet kuljetetaan Hämeenlinnasta tarkempiin analyysiin ja pitkäaikaiseen varastointiin Saksaan Greifswaldin yliopistoon.

Määräykset, joita hakemus koskee

Kynäjalava on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla koko maassa rauhoitettu. Lisäksi laji on vaarantunut.

Luonnonsuojelulain 88 § kieltää rauhoitettuun lajiin kuuluvan yksilön, sen osan tai johdannaisen maastaviennin.

Luonnonsuojelulain 89 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää poikkeuksen 88 §:n kiellosta eliölajien tutkimus- ja suojelutarkoitukseen tai koulutustarkoitukseen.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan kynäjalavan kairauslustonäytteiden maastavientiin alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 1.10.2026 asti.
- 2 Tällä luvalla saa toimittaa poikkeuslupien PIRELY/6102/2025 ja HAMELY/980/2025 nojalla kerätyt kynäjalavan kairauslustonäytteet Saksaan.
- 3 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 4 Tämä lupa tai sen kopio on oltava toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimessa) ja pyydetessä lupa on esitettävä.
- 5 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin.
- 6 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä Hämeen ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 7 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain vuoden loppuun mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/3847/2025 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä milloin, miten ja kuinka monta kairauslustonäytettä vietiin maasta. Raportti tulee lähettää myös siinä tapauksessa, että näytteitä ei ko. vuonna maastaviety. Tällöin riittää ilmoitus siitä, ettei lupaa käytetty.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 89 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää tutkimustarkoituksessa. Tarkoituksena on selvittää kynäjalavan kasvua eri ilmastoissa. Tutkimuksen toteutumisen kannalta on perusteltua toimittaa kairauslustonäytteet Saksaan analysoitaviksi.

Muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole osoitettavissa, sillä kairauslustonäytteiden tutkimuskäyttö suunnitellulla tavalla edellyttää, että ne lähetetään Saksaan analysoitaviksi. Luvan mukaisilla toimenpiteillä ei ole vaikutusta kynäjalavan suotuisan suojelutason saavuttamiseen. Näytteiden kerääminen tapahtuu poikkeuslupien PIRELY/6102/2025 ja HAMELY/980/2025 nojalla.

Muuta huomioitavaa

Kynäjalava ei kuulu CITES-lajeihin, joten maastavientiin ei tarvita erillistä CITES-lupaa.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 88 §, 89 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Näytteet ovat poikkeusluvalla kerättyjä kairauslustonäytteitä, joten myönnetyllä

maastavientiluvalla ei ole haitallista vaikutusta tutkimuslajiin. Tutkimuksen tarkoituksen ja tavoitteen kannalta on tarpeen, että näytteiden vienti on tarvittaessa mahdollista toteuttaa pian keruun jälkeen ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen ja tutkimuksellisen intressin vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää-Pakkanen ja ratkaissut yksikönpäällikön sijainen Teija Jokinen.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi
Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi
Hämeen ELY-keskus kirjaamo.hame@ely-keskus.fi
Hämeen poliisilaitos kirjaamo.hame@poliisi.fi
Hämeenlinna hameenlinnan.kaupunki@hameenlinna.fi
SLL Etelä-Hämeen luonnonsuojelupiiri etela-hame@sll.fi
Tapiola Kanta-Häme - Uusimaa ry. info@tapiolary.com

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/3847/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/3847/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää-Pakkanen Liisa 16.07.2025 10:25

Ratkaisija Jokinen Teija 16.07.2025 11:22

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Hämeenlinnan hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 1. krs, 13100 Hämeenlinna

Puhelin: 029 56 42210

Telefax: 029 56 42269

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.